

Asia: VN/33945/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Lukiolain kehittämistyö on kannatettavaa monelta osin. Tiedonsiirron parantaminen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen välillä on erittäin kannatettavaa.

Myös tavoite säätää opiskelijan oikeudesta tukiopeutukseen aiempaa vahvemmin on perusteltua. Ylioppilastutkinnon kehittäminen vastaamaan paremmin

tulevaisuuden työelämätaitoja, opiskelijoiden opintoja sekä yhteiskunnan muutosta, on tärkeää.

Esitysluonnoksessa on kuitenkin selkeitä puutteita erityisesti oppimisen tuen ja erityisopetusta koskevien säädösehdotusten osalta.

2. Oppimisen tukea ja erityisopetusta koskevat säädösehdotukset

Lukiolaissa on säädetty opiskelijan oikeudesta erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen. Nämä velvoitteet ovat olleet voimassa alle kolme vuotta eli hyvin lyhyen aikaa. On tärkeää, että lainsäädännössä tunnistetaan kunkin koulutusmuodon omat erityispiirteet. Eri koulutusmuotojen säädösten yhdenmukaistaminen tulisi tapahtua todellisen tarpeen perusteella sen sijaan että yhdenmukaistaminen olisi vain itsetarkoitus. On myös huomioitava, että perusopetuksen oppimisen tuen säädöksiä ollaan muuttamassa.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan erityisopetuksen ja muun oppimisen tuen tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Nyt lausunnolla olevassa luonnoksessa opetushenkilöstön yhteistyö esitetään kavennettavaksi vain osaan siitä eli muuhun oppimisen tukeen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan oppimisen tuki käsittää sekä erityisopetuksen että muun oppimisen tuen, kun nyt säädösluonnoksessa oppimisen tuella tarkoitetaan vain erityisopetuksen ulkopuolista oppimisen tukea. Onkin riskinä, että uusi säädösluonnos vaikeuttaa tuen tarjoamista sitä tarvitsevalle opiskelijalle ja on tosiasiallisesti heikentämässä opiskelijan asemaa.

On tärkeää, että opiskelijoille turvataan pääsy lukion erityisopetukseen tasavertaisesti, jotta oppimisen vaikeuksia voidaan tehokkaasti ennaltaehkäistä. Opiskelijan oikeus erityisopetukseen ja

oppimisen tuleen taataan jo nykyisellä lainsäädännöllä. Erityisopetuksen sisältöä ei olekaan tarpeen säätää siten, että sillä vaikeutettaisiin opiskelijoiden lukio-opinnoissa etenemisen ja lukion oppimäärän suorittamiseksi tarvittavan ja tarkoituksenmukaisen tuen järjestämistä. Oppimisen tuen ja erityisopetuksen tarpeisiin voidaan vastata myös monilla erilaisilla pedagogisilla ratkaisuilla.

Luonnosesityksessä esitetään, että erityisopetusta saavasta opiskelijasta tulisi tehdä hallintopäätös. Perusteluksi mainitaan se, että hallintopäätöksellä turvataan opiskelijan oikeudellinen asema. Ongelmallista tässä on kuitenkin se, ettei mahdollinen hallintopäätös tuo mitään uusia tukimuotoja nykylainsäädännössä käytössä oleviin tukimuotoihin. Opiskelijan oikeudellinen asema on turvattava, mutta koko erityisopetuksen lainsäädännön muuttaminen ja hallinnollisen byrokratian lisääminen ehdotetulla tavalla ei ole tarkoituksenmukaista. Pahimmillaan lakimuutos esitetyssä muodossa johtaisi siihen, että todellisuudessa lukio-opiskelijoiden oppimisen tien saanti vaikeutuisi nykytilanteeseen verrattuna.

3. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat säädösehdotukset

Lukiokoulutuksen kansallinen rahoitus tulee varmistaa.

4. Englanninkielistä lukiokoulutusta, opiskelijavalintaa ja ylioppilastutkintoa koskevat säädösehdotukset

On tärkeää, että englanninkielinen lukiokoulutus rajataan mahdolliseksi vain henkilöille, joilla ei ole edellytyksiä selviytyä lukio-opinnoistaan kansalliskielillä, mutta jotka voisivat selviytyä opinnoistaan englannin kielellä.

5. Taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta koskevat säädösehdotukset

Taito- ja taideaineiden tuleminen osaksi ylioppilaskoetta on kannatettavaa. On kuitenkin huolehdittava, että ylioppilastutkintoa kehitetään niin, että tutkintokertaan varattava aika ei koulutuksen järjestäjän kannalta kasva enää nykyisestä.

6. Tilauskoulutusta koskevat säädösehdotukset

Ei lausuttavaa

7. Muut kommentit

Ei lausuttavaa

Tossavainen Erno
Lempäälän lukio